

Rapport

efter kvalitetsgranskning av idrott och hälsa i
grundskolan i Björkbergs skola i
Hudiksvalls kommun

Innehåll

Inledning

Resultat

Bakgrundsuppgifter om Björkbergs skola

Syfte och frågeställningar

Metod och material

Inledning

Skolinspektionen genomför under hösten 2011 en kvalitetsgranskning av undervisningen i idrott och hälsa i grundskolans årskurser 4–6. Granskningen av Björkbergs skola i Hudiksvalls kommun ingår i detta projekt.

Björkbergs skola besöktes den 8-10 november 2011. Ansvariga inspektörer har varit undervisningsrådet Tommy Bucht och experten Kerstin Ekenberg. I denna rapport redovisar inspektörerna sina iakttagelser, analyser och bedömningar. Förutom en redogörelse av kvalitetsgranskningens resultat ges även en kort beskrivning av granskningens syfte, frågeställningar och genomförande.

Kvalitetsgranskningen av undervisningen i idrott och hälsa genomförs i totalt 28 kommunala skolor och åtta fristående skolor. När kvalitetsgranskningen av idrott och hälsa är avslutad i sin helhet redovisas de samlade resultaten i en övergripande kvalitetsgranskningsrapport. För de skolor som ingått i granskningen ger rapporten en referensram och en möjlighet till jämförelse med förhållanden på andra skolor. Det enskilda beslutet kan därmed sättas in i ett större sammanhang.

Resultat

1. Täcker undervisningen i idrott och hälsa in syftet och alla kunskapsområden så att eleverna ges möjlighet att uppnå kunskapskraven?

Syftet med undervisningen i idrott och hälsa är enligt kursplanen att eleverna ska ges möjlighet att utveckla kunskaper i att planera, genomföra och värdera olika rörelseaktiviteter. Vidare ska eleverna ges förutsättningar för att utveckla goda levnadsvanor och ges kunskaper om hur fysisk aktivitet förhåller sig till psykiskt och fysiskt välbefinnande. Eleverna ska också utveckla förmågan att vistas i utemiljöer under olika årstider och få förståelse för värdet av ett aktivt friluftsliv. Kursplanen anger därvid tydligt ett centralt innehåll för undervisningen uppdelat i områdena rörelse, hälsa och livsstil samt friluftsliv och utevistelse. Skollagen anger att lärarna ska ha utbildning för den undervisning de bedriver. Enligt läroplanen har rektor ansvar för att undervisningen följs upp och utvärderas.

Forskning och beprövad erfarenhet visar att en stor del av lektionsinnehållet i idrott och hälsa handlar om rörelseaktiviteter där olika typer av bollspel och tävlingsidrott dominerar. Delar som behandlar hälsa och livsstil samt friluftsliv och utevistelse får inte sällan stå tillbaka. Både lärare och elever tenderar att uppfatta ämnet på ett sätt som avviker från det kunskapsobjekt som finns beskrivet i kursplanen. Ofta bedöms eleverna efter parametrar som närvaro och inställning samt efter mätbara idrottsprestationer. Skolor som följer kursplanens innehåll, uppmärksammar samtliga elevers intressen och behov och som har tydliga bedömningskriterier med grund i kursplanen är de som lyckas bäst i sin undervisning i idrott och hälsa.

Får eleverna undervisning i idrott och hälsa i den omfattning de har rätt till?

I skolans timplan går att utläsa att eleverna erbjuds 80 minuters undervisning i idrott och hälsa i årskurs 4. I årskurs 5 och 6 erbjuds eleverna 90 minuter per vecka. Utifrån de lektionsobservationer Skolinspektionen genomfört kan det konstateras att en stor del av lektionstiden i årskurserna 4-6 går åt till omklädning före och efter lektionen. Den av Skolinspektionen uppskattade tiden som går bort från undervisningstiden är cirka 28 procent i snitt per lektionspass. Det motsvarar drygt 40 timmar under ett läsår för de tre årskurserna. Det är ett betydande bortfall och skolan behöver därför, enligt Skolinspektionens bedömning, säkerställa att eleverna får undervisning i den omfattning de har rätt till.

Får eleverna en undervisning som minst täcker in syftet och alla kunskapsområden?

Eleverna på Björkbergs skola får i huvudsak en undervisning som täcker ämnets syfte och kunskapsområden i kursplanen. Enligt rektorn erbjuds eleverna 22 timmars simundervisning, 12 timmars undervisning i dans och rytmik och 14 timmars undervisning i orientering. Dock framkommer vid intervjuer med

lärare och elever att undervisningen om risker och säkerhetsfaktorer i samband med fysiska aktiviteter och om hur man agerar i nödsituationer är eftersatt på skolan. Inte heller går det att i läsårsplaneringar för idrott och hälsa utläsa att skolan undervisar inom detta område.

Skolinspektionen bedömer att då detta område uttrycks tydligt i kursplanen för idrott och hälsa, både i syftet och i det centrala innehållet, behöver undervisningen på skolan även innehålla detta moment.

Ger undervisningen eleverna möjlighet att uppnå alla kunskapskrav i idrott och hälsa?

Tabell 1. Andel elever som nått målen i ämnet idrott och hälsa¹ i procent

Årskurs	år 2006	år 2007	år 2008	år 2009	år 2010
5	Uppgift saknas	Uppgift saknas	98	93	92

Källa: Skolans uppgifter

Lärandemiljön på Björkbergsskola betraktas av samtliga intervjuade såsom lugn och trygg. Ibland förekommer ändå fula ord, retningar och elakheter. Lärarna säger dock att de alltid reagerar om de får vetskap om något sker, något som också eleverna bekräftar. Lärarna är oftast tillsammans med sina elever i omklädningsrummen något som eliminerar många problem enligt lärarna. Undervisningen i idrott och hälsa fungerar enligt rektor, lärare och elever väl. Undervisningen är variationsrik och anpassas väl för de elever som har svårt att uppfylla kunskapskraven. Lärarna anpassar också undervisningen på ett sådant sätt att de elever som klarar kunskapskraven ges utmaningar och svårare uppgifter.

Rektorn har via lärarna i idrott och hälsa fått information om att de flesta eleverna, oavsett kön eller förkunskaper uppfyller kunskapskraven i ämnet idrott och hälsa. Det är enligt lärarna endast enstaka elever som riskerar att inte uppfylla kunskapskraven. Då elever inte bedöms uppnå kunskapskraven är det

¹ Resultaten i tabellen illustrerar måluppfyllelse utifrån tidigare bestämmelser i skollag (1985:1100), grundskoleförordning (1994:1194) samt läroplan (Lpo 94) och kursplan. Bedömningen av elevernas möjligheter att uppnå kunskapskraven enligt Lgr 11 baseras på måluppfyllelse enligt tidigare bestämmelser samt de förutsättningar undervisningen ger vid granskningstillfället.

oftast kraven för simning som inte uppfylls. I dessa fall erbjuds extra simundervisning.

Om det i en utredning framkommer att en elev på skolan behöver särskilt stöd erbjuds inte detta alltid, inte heller utarbetas alltid åtgärdsprogram enligt lärarna. Skolan har istället dubblerat lärartjänsten på skolan och förväntar sig att lärarna då ska kunna anpassa sin undervisning så att dessa elever också ska ges möjligheter att nå kunskapskraven. Skolinspektionen bedömer sammantaget att skolan behöver se till att elever i behov av särskilt stöd ges sådant stöd och att skollagens bestämmelser om särskilt stöd vad gäller utredning och åtgärdsprogram iakttas.

Utgår lärarnas bedömning från kunskapskraven i idrott och hälsa?

Undervisningen i ämnet idrott och hälsa vid Björkbergs skola utgår i stort från syfte, centralt innehåll och kunskapskrav. Detta kan observeras vid lektionsbesök och i lärarnas planeringar. Däremot framkommer i intervjuer med lärare och rektor att undervisningen i och bedömningen av området simning handhas av personal vid det kommunala badhuset där lärarna inte deltar. En lektion ska planeras av lärare och elever tillsammans och genomföras under lärares ledning. Detta är en förutsättning för att läraren sedan ska kunna bedöma hur väl eleverna uppfyller kunskapskraven i kursplanerna.

Av de individuella utvecklingsplaner och skriftliga omdömen i idrott och hälsa som Skolinspektionen tagit del av framgår exempelvis att det förekommer omdömen som "superduktig idrottstjej, snabb att förstå instruktioner, ute perioden har varit bra för dig". Detta indikerar att de skriftliga omdömena inte alltid ges med utgångspunkt från kunskapskraven i ämnet idrott och hälsa. Skolinspektionen bedömer att skolan behöver se till att bedömningarna utgår från kunskapskraven i ämnet idrott och hälsa.

Har lärarna utbildning för den undervisning de bedriver?

I årskurserna 4-6 på Björkbergs skola undervisar två lärare. Den ene är utbildad lärare i idrott och hälsa, svenska, samhällsorienterade ämnen och har dessutom en utbildning i specialpedagogik. Den andra är utbildad lärare i idrott och hälsa och engelska.

Tar rektor ansvar för att undervisningen i ämnet idrott och hälsa följs upp och utvärderas?

Rektorn ansvarar enligt skollagen och läroplanen för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen.

Rektorn på Björkbergs skola följer, enligt egen utsago, upp undervisningen i idrott och hälsa genom samtal med lärare och via klasskonferenser där lärarna förväntas redovisa resultat med en medföljande analys av resultaten. Rektorn berättar att han besöker lektioner samt vikarierar till en viss del på skolan och då även i idrott och hälsa. Något som också eleverna berättar om.

Trots dessa punktinsatser uppfattar Skolinspektionen att rektorn inte känner till att elever inte ges den garanterade undervisningstiden i idrott och hälsa och att bedömningar inte alltid utgår ifrån kursplanen i idrott och hälsa. En systematiskt samlad och dokumenterad uppföljning och utvärdering av undervisningen som kan bilda underlag för åtgärder i syfte att utveckla undervisningen saknas. Det råder också oklarheter kring arbetet med elever i behov av särskilt stöd. Detta sammantaget gör att Skolinspektionen bedömer att rektorn behöver förbättra kvalitetsarbetet genom att på ett systematiskt sätt följa upp och utvärdera undervisningen i ämnet idrott och hälsa.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att eleverna får en undervisning i idrott och hälsa som i stor utsträckning täcker in kursplanens syfte och centrala innehåll. Undervisningen är variationsrik och ger de flesta elever möjlighet att uppnå kunskapskraven. Enligt elever, lärare och rektorn uppfattas skolan som trygg.

Det finns dock områden som skolan behöver utveckla. Skolan behöver säkerställa att eleverna får den garanterade undervisningstid de har rätt till. Skolan behöver tydliggöra sina rutiner för arbetet med särskilt stöd och åtgärdsprogram. Skolan behöver också säkerställa att elevernas ges möjlighet att uppnå alla kunskapskrav i idrott och hälsa och att bedömningarna görs av lärare utifrån kursplanen i idrott och hälsa. Slutligen behöver rektorn se till att undervisningen i idrott och hälsa följs upp och utvärderas på ett mer systematiskt sätt.

2. Uppfyller undervisningen i idrott och hälsa styrdokumentens krav på en likvärdig utbildning efter varje elevs förutsättningar och behov?

Enligt skollagen ska utbildningen inom varje skolform vara likvärdig, oavsett var i landet den anordnas. Grundskolans läroplan anger att undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den ska främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper. Skolan ska aktivt och medvetet främja kvinnors och mäns lika rätt och möjligheter. Skolan har därvid ett ansvar för att motverka traditionella könsmönster och ska därför ge utrymme för eleverna att pröva och utveckla sin förmåga och sina intressen oberoende av könstillhörighet.

Forskning och beprövad erfarenhet visar att undervisningen i idrott och hälsa bidragit till en negativ självbild för vissa elever. Trots ämnets allmänna popularitet har idrott och hälsa en relativt hög frånvaro. En förhållandevis stor andel elever deltar sällan aktivt i undervisningen. Skolans mest angelägna uppgift är därför att uppmärksamma de elever som inte finner sig tillrätta med ämnet. De skolor där bedömningskriterierna i idrott och hälsa är tydligt uttalade är de som lyckas bäst. Genusperspektivet och faktorer hos eleverna som föreningsengagemang, ekonomiska villkor och sociokulturell bakgrund är viktiga att ta hänsyn till. Lärarens egna attityder till ämnet är också en faktor som påverkar. Viktigt är även samverkan mellan idrottslärare och lärare i andra ämnen. Då dessa delar beaktas har skolan bättre förutsättningar att lyckas med undervisningen i idrott och hälsa.

Anpassar skolan undervisningen i idrott och hälsa för varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande?

Vid Björkbergs skola undervisar som nämnts två lärare i idrott och hälsa i årskurserna 4-6. Lärarna arbetar parallellt vilket innebär att vid varje lektionspass delas varje elevgrupp i två grupper, en till varje lärare. Denna organisation gör att varje undervisningsgrupp innehåller cirka 10-15 elever. Lärarna berättar att eleverna i dessa grupper ges anpassad undervisning och möjlighet till inflytande och påverkan över sin undervisning. Här kan eleverna oberoende av idrottsbakgrund och kön ges möjlighet att medverka och utföra övningarna. Eleverna ges, enligt lärarna, olika alternativ med olika svårighetsgrad på de flesta övningar som genomförs, något som också Skolinspektionen kan se vid verksamhetsbesöken. Som exempel på detta kan nämnas olika svårighetsgrad på redskapsbanor och olika svårighetsgrad på övningar i bordtennis. Eleverna är också med i delar och utformar dessa övningar. Eleverna säger att de tycker att idrottsundervisningen fungerar väl och att lärarna uppmärksammar elevernas eventuella problem snabbt och ger dem olika möjligheter att lösa de problem som kan uppstå. Att eleverna delas in i mindre grupper gör, enligt eleverna, att de lättare kan få framföra sina synpunkter till lärarna och på detta sätt påverka undervisningens innehåll. Skolinspektionen bedömer att Björkbergs skolas lärare i idrott och hälsa anpassar sin undervisning väl efter varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Har eleverna kunskap om syfte, centralt innehåll och kunskapskrav i idrott och hälsa?

Granskningen visar att lärarna ofta i samband med lektionsstart berättar för eleverna vad de förväntas göra på övningarna på lektionen. Lärarna uppger att de vid terminsstart och inför olika teman går igenom kunskapskraven i kursplanen med eleverna men att de inte alltid tydliggör kopplingen mellan undervisningens innehåll och kunskapskraven. Eleverna vet för det mesta vad de ska

göra men inte alltid vad de ska kunna. Vid elevintervjuer berättar eleverna att lärarna oftast säger vad som ska genomföras på en lektion men inte vad syftet med övningen är. "På utvecklingssamtalen pratar vi om mål men det är inte alltid så lätt att förstå" och "Lärarna är bra på att förklara de olika övningarna och peppar oss alltid och vi kanske inte är så bra på att lyssna" är exempel på vad som framkommer vid elevintervjuer.

Eleverna kan inte på ett tydligt sätt ge uttryck för vilka kunskaper och färdigheter de förväntas få genom undervisningen i idrott och hälsa. Skolinspektionen bedömer därför att skolan behöver tydliggöra syfte, centralt innehåll och kunskapskraven i idrott och hälsa för sina elever.

Har skolan sådan tillgång till lokaler och utrustning att en likvärdig utbildning kan genomföras?

Björkbergs skola har en välutrustad idrottssal. Skolan ligger ett par hundra meter från en skog som används för orientering och verksamhet utomhus. Simundervisning sker i centrala Hudiksvall dit det är cirka tre kilometer. På skolgården finns en fotbollsplan som spolås och används för skridskoåkning vintertid. Björkbergs skola har således god tillgång till lämpliga lokaler för undervisningen i idrott och hälsa.

Kontrollerar lärarna elevernas närvaro och deltagande i undervisningen i idrott och hälsa?

Lärarna kontrollerar vid varje lektion elevernas närvaro och orsaker till elevers frånvaro. Detta rapporteras vidare till elevernas klasslärare. Hemmet kontaktas alltid av klassläraren eller idrottsläraren vid upprepade frånvaro. Vid Skolinspektionens besök förekom att elever var närvarande utan att vara ombytta. Oftast valde dessa elever att ändå delta i lektionen men i en mindre omfattning.

Följer skolan skollagens bestämmelser om befrielse?

Enligt rektorn finns det inga elever på skolan som är befriade från undervisningen i idrott och hälsa.

Samverkar lärarna i idrott och hälsa med andra lärare?

Enligt rektorn och lärarna finns det tid avsatt för möten mellan lärarna på skolan. Exempel på detta är arbetslagsträffar och planeringsmöten. Men enligt lärarna ges det i praktiken få tillfällen för samverkan mellan lärare. Inte heller mellan lärarna inom ämnet idrott och hälsa sker någon större samverkan. Den

ena av lärarna planerar på egen hand i princip all undervisning. I kommunen finns ett nybildat ämnesnätverk. Tanken med detta nätverk är att ämneslärare ska ges möjlighet att träffas och utbyta erfarenheter något som dock ännu inte har skett.

Skolinspektionen bedömer att skolan behöver ge lärarna bättre förutsättningar till samverkan, dels med varandra, dels med andra lärare på skolan samt med andra lärare i kommunens skolor.

Får lärarna kompetensutveckling inom idrott och hälsa?

Enligt rektorn och lärarna saknar skolan en plan för kompetensutveckling. Inte heller har skolan någon strategi för att kompetensutveckla lärarna för att de ska ges möjlighet att följa ämnets utveckling och bedriva en undervisning i enlighet med de nationella målen. Lärarna i idrott och hälsa har, enligt rektorn och lärarna, under innevarande år fått kompetensutveckling i den nya läroplanen, de nya kursplanerna, den nya skollagen och betygsinformation från Skolverket. Lärarna har dock inte fått någon kompetensutveckling i sitt eget ämne. De nationella styrdokumenterna uttrycker att lärare ska ges kompetensutveckling i sitt ämne så att de, som nämndes ovan, kan följa ämnets utveckling och bedriva en undervisning i enlighet med de nationella målen. Skolinspektionen bedömer därför att skolan behöver ta ett större ansvar för att kompetensutvecklingen i idrott och hälsa på ett tydligare sätt integreras i skolans kvalitetsarbete.

Sker skolans samverkan med föreningslivet på ett sådant sätt att kraven på likvärdig utbildning uppfylls?

Björkbergs skola och ämnet idrott och hälsa har enligt rektorn och lärarna en samverkan med föreningslivet. Skolan bjuder regelbundet in föreningar till vad de kallar cafékvällar. På dessa eftermiddagar/kvällar erbjuds elever att prova på olika aktiviteter i till exempel innebandy, badminton, judo med mera och kan sedan, om de så önskar, delta i olika förenings verksamheter. Detta är mycket uppskattat av eleverna och träffarna är välbesökta. Övrig samverkan med föreningslivet sker inom idrotter såsom fotboll, innebandy, handboll, orientering och volleyboll. Vid dessa tillfällen är föreningarna behjälpliga till skolan men all undervisning och bedömning sker av skolans lärare i idrott och hälsa. Skolinspektionen bedömer att skolan samverkar med föreningslivet på ett sådant sätt att kraven på en likvärdig utbildning uppfylls.

Ser skolan till att kränkande behandling inte förekommer i samband med undervisningen i idrott och hälsa?

Enligt samtliga intervjuade förekommer inga kränkningar på Björkbergs skola. Eleverna berättar att de "retas och tjafsar" men att det aldrig går så långt att det utvecklas till mobbning. Vid elevernas "tjafs" ingriper lärarna omedelbart enligt eleverna. Eleverna upplever att de är trygga i samband med idrottsundervisningen. Elever, lärare och rektor berättar också om skolans förebyggande arbete som samtliga anser fungerar bra. Som exempel på detta kan nämnas samtal mellan lärare och elever både i förebyggande syfte men också då incidenter händer och lärarnas närvaro i omklädningsrummen där också utrymme ges för samtal.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att undervisningen i ämnet idrott och hälsa vid Björkbergs skola i stor utsträckning uppfyller styrdokumentens krav på en likvärdig utbildning efter varje elevs förutsättningar och behov. Även ur ett könsperspektiv uppfyller undervisningen de nationella kraven. Både elever med och utan idrottserfarenhet kan tillgodogöra sig undervisningen på Björkbergs skola. Skolan har god tillgång på lokaler och utrustning. Skolan har också god kontroll på elevers närvaro och kännedom om de regler som gäller för befrielse från ämnet. Skolans förebyggande arbete för att motverka kränkningar fungerar väl.

Det finns dock områden som skolan behöver utveckla.

Skolan behöver, på ett tydligare sätt ge eleverna information och tydliggöra kopplingen mellan undervisningens innehåll och målen för idrott och hälsa. Vidare behöver rektorn ge lärarna tydligare förutsättningar för att samverka med andra lärare. Slutligen behöver skolledningen ta ett större ansvar för att kompetensutvecklingen i idrott och hälsa på ett tydligare sätt integreras i skolans kvalitetsarbete.

Tvärgående granskningsaspekt:

Används IT-verktyg i undervisningen på ett sätt som stödjer elevernas kunskapsutveckling och utvecklingen av deras digitala förmåga?

*Skollagen anger att det för utbildningen ska finnas de lokaler och den utrustning som behövs för att syftet med utbildningen kan uppfyllas. I förarbetet till lagen talas om "elevers varierande behov avseende kommunikation, information och informationsteknik". Enligt grundskolans **läroplan** ska eleverna kunna använda modern teknik som ett verktyg för kunskapssökande, kommunikation, skapande och lärande.*

Forskning och beprövad erfarenhet visar att IT i undervisningen bör struktureras och användas på ett medvetet sätt. En IT-strategi måste fokusera på mer än bara teknisk utrustning och tillgänglighet – den måste även sträva efter att skapa en omfattande digital kompetens bland eleverna och bör genomsyra i stort sett alla ämnen.

Stödjer IT-användningen elevernas lärande och utvecklingen av elevernas digitala kompetens?

Granskningen av Björkbergs skola visar att IT-verktyg inte används i undervisningen i idrott och hälsa. Detta framkommer vid intervjuer med rektorn, lärare och elever. Skolan saknar också en IT-plan. Kommunen har dock en IT-plan för skolorna men innehållet i denna är okänt på skolan.

Skolinspektionen bedömer att skolan behöver arbeta med att utveckla användandet av IT-undervisningen i idrott och hälsa som verktyg för kunskapssökande, kommunikation, skapande och lärande.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att skolan behöver utveckla användningen av IT-verktyg inom ämnet idrott och hälsa.

Bakgrundsuppgifter om Björkbergs skola

Björkbergs skola ligger i utkanten av Hudiksvall i Gävleborgs län. Folkmängden är 2010, cirka 15 000 invånare. Hudiksvalls kommun är indelat i tre skolområden, väst, syd och nord. Björkbergs skola tillhör område nord. Kommunen har 20 kommunala grundskolor och tre fristående grundskolor.

Björkbergs skola är en skola med förskoleklass och årskurserna 1-6. Skolan har vid granskningstillfället 205 elever.

Syfte och frågeställningar

Syftet med kvalitetsgranskningen är att ta reda på om kommunala och fristående skolor följer innehållet i läroplanen och i kursplanen för idrott och hälsa i årskurserna 4-6. Särskilt har utvalda aspekter kring hur undervisningen i ämnet lever upp till styrdokumentens krav på en likvärdig utbildning granskats. Granskningen har utgått från följande frågeställningar.

1. Täcker undervisningen i idrott och hälsa in syftet och alla kunskapsområden så att eleverna ges möjlighet att uppnå kunskapskraven?

Inom ramen för denna frågeställning har Skolinspektionen granskat att ämnets syfte och samtliga kunskapsområden som omnämns i kursplanen för idrott och hälsa finns med i skolans och lärarens övergripande planering och ges tillräckligt utrymme i undervisningen. Skolinspektionen har granskat den lokala planeringen på både lektions- och årskursnivå och i samband med detta efterfrågat motiven bakom val av undervisningsinnehåll.

Särskild uppmärksamhet har riktats mot de områden som forskning och utvärdering funnit ofta försummas, vid sidan av kunskapsområdena hälsa och livsstil samt friluftsliv och utevistelse, även specifika innehållspunkter som simundervisning, dans och rytmik, orientering och kunskap om första hjälpen och agerande i nödsituationer.

2. Uppfyller undervisningen i idrott och hälsa styrdokumentens krav på en likvärdig utbildning anpassad efter varje elevs förutsättningar och behov?

Inom detta område har granskats huruvida enskilda elever eller grupper av elever riskerar att missgynnas utifrån undervisningens innehåll eller genomförande. Av särskild vikt här är jämställdhets- och genusfrågor, alltså i vad mån utbildningen är anpassad efter elevers olika förutsättningar och intressen och i vad mån den tar sin utgångspunkt i traditionella könsroller. Skolinspektionen har även granskat i vilken mån både elever med och utan idrottserfarenhet kan tillgodogöra sig undervisningen. Även närvaro- och deltagandemönster har granskats utifrån dessa perspektiv.

IT i undervisningen

I anslutning till granskningen av idrott och hälsa har även en tvärgående granskning om IT i undervisningen genomförts. Inspektörerna har där granskat om undervisningen i idrott och hälsa innehåller IT-relaterade inslag för att läroplansmålen och kunskapskraven ska kunna nås.

Metod och material

Innan besöket på skolan genomförts har en dokumentanalys gjorts. Dokumentationen har begärts in från den granskade skolan och innefattar bland annat lektionsplanering, underlag för utvecklingssamtal, lokala bedömningskriterier, skriftliga omdömen i idrott och hälsa, åtgärdsprogram i idrott och hälsa, dokumentation om personal, eventuella beslut om befrielse för elever med mera.

I samband med att dokument begärts in har Skolinspektionen därutöver efterfrågat en verksamhetsbeskrivning som fyllts i av rektorn och lärarna som un-

dervisar i idrott och hälsa. Skolinspektionen har på så vis getts en inledande bild av skolans undervisning i idrott och hälsa.

Vidare har granskningen genomförts med hjälp av lektionsobservationer. Syftet med observationerna är att inspektörerna dels kunnat skapa sig en allmän bild av undervisningen och dels getts möjlighet att samla in data för underlag till bedömningar.

I syfte att få en allsidig bild av skolans undervisning i idrott och hälsa har inspektörerna därutöver genomfört intervjuer med skolan rektor, de lärare som undervisar i ämnet samt ett urval av elever i årskurserna 4 – 6.